

* نام کتاب: روش‌های تحقیق در علوم اجتماعی

* مؤلف / مترجم: پاتریک مک‌نیل / محسن ثلاثی

* ناشر: آگه

* نوبت و محل چاپ: تهران، دوم

* سال نشر: ۱۳۷۸

۱- روش‌های تحقیق در علوم اجتماعی

کتاب روش‌های تحقیق در علوم اجتماعی از جمله کتب مرجع در درس روش تحقیق محسوب می‌شود و در صورتی که با توضیحات و تمرین‌های استاد در کلاس همراه شود می‌تواند به عنوان منبع اصلی در دوره کارشناسی نیز مورد استفاده قرار گیرد.

کتب زیادی در زمینه روش‌های تحقیق به رشته تحریر درآمده است، چند اثر مشابه کتاب حاضر عبارت‌اند از:

- روش تحقیق در علوم اجتماعی / ریمون کیوی و کامپنهود / ترجمه

عبدالحسین نیک‌گهر

- روش‌های تحقیق علوم اجتماعی / موریس دو ورژه / ترجمه خسرو

اسدی

- روش تحقیق در علوم اجتماعی / موزر و کالتون / ترجمه کاظم

ایزدی

- روش‌های تحقیق در علوم اجتماعی / باقر ساروخانی

الف) بررسی شکلی

این اثر از نظر نوع نگارش بسیار روان و رسا ترجمه شده است و خواننده را دچار مشکل نمی‌کند با توجه به توانایی مترجم اثر به زبان فارسی نیز روان و رسا ترجمه شده است و قواعد ویرایش و نگارش رعایت شده است.

حجم اثر با تعداد واحدهای درسی درس روش تحقیق متناسب نیست و جامعیت ندارد؛ زیرا مباحث به صورت فشرده و کلی مطرح شده‌اند لیکن می‌تواند به عنوان مرجع در کنار منابع اصلی دیگر مورد استفاده قرار گیرد، ولی اگر با توضیحات اضافی استاد و تمرین همراه شود می‌تواند در مقطع کارشناسی مورد استفاده قرار گیرد.

در چاپ دوم کاغذ مرغوب‌تری مورد استفاده قرار گرفته است و رنگ عنوان کتاب نیز تغییر کرده ولی در داخل متن و محتوای اثر تغییری صورت نگرفته است.

ب) بررسی محتوایی

اصطلاحات تخصصی به صورت موجز و مختصر در این اثر به کار رفته‌اند. معادل‌سازی‌ها خوب است. ترجمه‌هایی به کار گرفته شده که معنی روانی دارند مثلاً، در مقابل کلمه **Reliability** «اعتمادپذیری» قرار گرفته که روان است یا **Validity** را «اعتبار» ترجمه کرده‌اند، هر چند دو کلمه معانی متفاوت دیگری هم دارند.

طرح بحث بسیار خوب است و به طور کلی ورود و خروج به مباحث مختلف به خوبی انجام گرفته است. در کتاب از نمودار نیز استفاده شده است. تمرین و آزمون در انتهای هر فصل وجود دارد.

روش‌های تحقیق در علوم اجتماعی ۴۵

به علت اختصار همه سرفصل‌های روش تحقیق، به‌خصوص روش‌های کیفی، در این کتاب ذکر نشده است، اما در این حد مختصر از جامعیت خوبی برخوردار است.

میزان انطباق محتوای اثر با عنوان فهرست آن متناسب است. روش‌های تحقیق در علوم اجتماعی را به خوبی و در حد اجمال مفید معرفی می‌کند. داده‌هایی در آن به کار گرفته شده است که روزآمدی آن در محتوا مؤثر باشد، ولی به دلیل نبود مثال‌های آماری و جدول و نموداری توان تا تاریخ تألیف کتاب، آن را به روز دانست. در اکثر موارد، در ذکر منابع به نام و سال اشاره شده ولی از ذکر کامل منابع خبری نیست. در انتهای کتاب رابطه ارزش‌ها و جامعه‌شناسی مورد بحث قرار گرفته و بی‌تعصب بودن در مطالعات علمی مورد تأکید قرار گرفته است. مؤلف گزینش موضوع را براساس ارزش‌ها می‌داند و کاربرد نتیجه تحقیق را هم همراه با ارزش می‌انگارد. اما معتقد است در جریان تحقیق می‌باید خالی از تعصب ارزشی به تحقیق پرداخت، ایشان ملاک صحت را واقعیت می‌داند و بر عقلانیت ابزاری تأکید دارد.

پیشنهادها

- با توجه به مختصر بودن کتاب به‌خصوص برای دانشجویان، غیر رشته جامعه‌شناسی، که علاقه مند به آشنایی با روش‌های این علم هستند، بسیار خوب است. (هر چند برای دانشجویان رشته علوم اجتماعی نیز مفید است) و در میان رشته‌های علوم اجتماعی بیشتر با رشته انسان‌شناسی مرتبط است، بهتر است تنها به این مختصر اکتفا نشود.

پروہشگاہ علوم انسانی و مطالعات فرہنگی
پرتال جامع علوم انسانی